

MILENIJSKI RAZVOJNI CILJI

Na poti uresničevanja

**IZKORENINITI
SKRAJNO REVŠČINO
IN LAKOTO**

**DOSEČI UNIVERZALNO
OSNOVNOŠOLSKO IZOBRAZBO**

**ZAGOTOVITI ENAKOST
MED SPOLOMA IN
OPOLNOMOČITI ŽENSKE**

**ZMANJŠATI
SMRTNOST OTROK**

**IZBOLJŠATI
ZDRAVJE MATER**

**BORITI SE PROTI VIRUSU
HIV/AIDSU, MALARIJI IN
OSTALIM BOLEZINIM**

**ZAGOTOVITI
OKOLJSKO VARNOST**

**VZPOSTAVITI GLOBALNO
PARTNERSTVO
ZA RAZVOJ**

Društvo za Združene narode za Slovenijo
United Nations Association of Slovenia

MILENIJSKA KAMPANJA DRUŠTVA ZA ZDRUŽENE NARODE ZA SLOVENIJO

Projekt podpira Milenijska kampanja Združenih narodov, Program Združenih narodov za razvoj (UNDP). Projekt sofinancira Veleposlaništvo Združenih držav Amerike v Sloveniji in Veleposlaništvo Kraljevine Nizozemske v Sloveniji.

Vsebina dokumenta ne odraža nujno stališč in mnenj podpornikov.

ENDPOVERTY
2015
millennium campaign

Veleposlaništvo
Kraljevine Nizozemske

Izdajatelj: Društvo za Združene narode za Slovenijo

Besedilo: Boštjan Jerman, Ana Podgornik, Alen Toplišek, Jana Mahorčič,
Martin Brumec, Darja Pekolj

Strokovni pregled: izr. prof. dr. Maja Bučar, mag. Monika Perčič

Oblikovanje: RT Oblikovanje (www.planetdaril.si)

Ljubljana 2009

KAZALO

:: Uvodne besede dr. Danila Türka, predsednika Republike Slovenije

1. Milenijski razvojni cilj: izkoreniniti skrajno revščino in lakoto

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju prvega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: Ustanova »Skupaj«

2. Milenijski razvojni cilj: doseči univerzalno osnovnošolsko izobrazbo

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju drugega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: Edirisa Slovenije

3. Milenijski razvojni cilj: zagotoviti enakost med spoloma in opolnomočiti ženske

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju tretjega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: Mirovni inštitut

4. Milenijski razvojni cilj: zmanjšati smrtnost otrok

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju četrtega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: UNICEF Slovenija

5. Milenijski razvojni cilj: izboljšati zdravje mater

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju petega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: Slovenska Karitas

6. Milenijski razvojni cilj: boriti se proti virusu HIV/aidsu, malariji in drugim boleznim

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju šestega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: Slovensko društvo za tropsko medicino

7. Milenijski razvojni cilj: zagotoviti okoljsko trajnost

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju sedmega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: Focus, društvo za sonaraven razvoj

8. Milenijski razvojni cilj: vzpostaviti globalno partnerstvo za razvoj

Ukrepi za izboljšanje | Stanje v Sloveniji
Udeležnost Slovenije pri doseganju osmega Milenijskega razvojnega cilja
Primer dobre prakse: Sloga, platforma za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč

:: Aktiviraj se

Vstani in ukrepaj | Delavnica »Podaj roko revnemu«

:: Priporočeno branje

UVODNE BESEDE

dr. Danila Türka, predsednika Republike Slovenije

Pred 18 leti, v času ko se je Slovenija osamosvajala, je svetovna skupnost naredila prve korake na pomembni in v marsičem novi poti. Začela je s pripravo niza globalnih razvojnih konferenc. Prva med njimi, vrh v Rio de Janeiru, junija 1992, je bila posvečena problemom okolja in je bila tudi prva velika konferenca, na kateri je Slovenija že sodelovala kot suverena država. Sledile so ji konference o človekovih pravicah, o populacijskih vprašanjih, o socialnem razvoju, o položaju žensk, o razvoju mest, o klimatskih spremembah in druge. Iz teh obširnih razprav je izšla sodobna opredelitev razvoja sveta in temeljni okvir za reševanje najpomembnejših vprašanj, ki jih razvoj prinaša s sabo. Leta 2000 je generalni sekretar OZN Kofi Annan strnil bistvo svetovne opredelitve razvoja v osem jasno oblikovanih ciljev, ki naj vodijo mednarodna razmišljanja in zlasti razvojno ukrepanje v novem stoletju. Začetek novega tisočletja se je zdel zelo primeren trenutek, da se vse poprejšnje razprave povzamejo v kratko in jasno definicijo bistva razvoja v našem času.

dr. Danilo Türk
predsednik Republike Slovenije

Zamisel o Milenijskih razvojnih ciljih je hkrati preprosta in zelo zahtevna. Zdi se skoraj naravno, da OZN ponudi svetovni javnosti in vladam kratko in jasno definicijo ciljev, h katerimi moramo težiti, če želimo zagotoviti preživetje človeštva - za to namreč gre. Človeštvo lahko preživi samo, če se ustrezno razvija in o tem razvoju je treba imeti skupno predstavbo in minimum skupne volje. Ta volja pa se lahko oblikuje le, če se sporazumemo tudi o količinsko določenih ciljih: prepolovitev števila ljudi, ki živijo z manj kot enim dolarjem na dan, zagotovitev enakopravnosti spolov v osnovnem in srednjem izobraževanju, zmanjšanje za

polovico vseh tistih, ki nimajo dostopa do pitne vode itd. Vsi ti in drugi cilji naj bi bili doseženi do leta 2015.

Leto 2000 nam je v Združenih narodih kazalo dobre obete: Mednarodno sodelovanje je bilo dobro, svet je iskal opredelitev jasnih ciljev in proces globalizacije je obljubljal rast. OZN je med globalnimi razvojnimi institucijami uživala največje zaupanje. V letih, ki so sledila, so mnoge države s ponosom poročale o svojem napredku. Med njimi so bile take velike države kot so Kitajska, Indija in Brazilija, ki so postale zgledi razvojne uspešnosti. Leta 2003 je bil na konferenci v Monterreyu v Mehiki dosežen tudi pomemben sporazum o mednarodnem financiranju razvoja. Hkrati pa so se že pojavili dvomi, ki sta jih povzročili neenakomernost globalizacije in mednarodne politične razmere, ki so se močno zaostriale istega leta z vojno v Iraku. Vse to je pokazalo, da bo pot do uresničitve Milenijskih ciljev vijugasta. Svetovna recesija leta 2008 je ta problem še zaostрила. Vendar pa je razvoj ostal pot za preživetje. Prizadevanje za uresničitev Milenijskih ciljev ni izgubilo svoje pomembnosti; nasprotno, postalo je še bolj odločilno za našo skupno usodo. Kdo neki si želi razpada gospodarsko šibkih in razvojno neuspešnih držav, humanitarnih problemov in ogrožanja mednarodnega miru? Papež Janez Pavel II. je nekoč dejal, da je razvoj novo ime za mir. Še kako prav je imel!

V Sloveniji imamo veliko razlogov, da se posvetimo Milenijskim ciljem. Marsičesa še nismo postorili, zlasti na področju varovanja okolja. Marsikaj lahko storimo v okviru Evropske unije v njenih prizadevanjih za učinkovito usmerjanje svetovne razvojne pomoči. Marsikaj moramo storiti kot suverena in že kar dobro razvita država, ki se zaveda, da je del sveta in ima del odgovornosti za usodo sveta. Zato je prav, da najprej pogledamo k sebi in ugotovimo, kaj moramo še storiti za svoj razvoj. Nato pa poglejmo po svetu in ugotovimo, kaj lahko prispevamo za njegovo boljšo prihodnost. Bodimo dobri državljani sveta. Društvo za Združene narode za Slovenijo je postavilo prave prioritete na dnevni red. Poskrbimo, da bo razprava kvalitetna, in da bodo iz nje izšli dobri rezultati.

1. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

IZKORENINITI SKRAJNO REVŠČINO IN LAKOTO

Ali ste vedeli?

- :: Vsak peti prebivalec zemlje živi v skrajni revščini z manj kot enim ameriškim dolarjem na dan. To predstavlja 1,2 milijarde svetovnega prebivalstva.
- :: Več kot milijarda ljudi trpi zaradi hudega pomanjkanja hrane – to je več kot celotno prebivalstvo Združenih držav Amerike, Kanade in Evropske unije skupaj. Kar 90 odstotkov kronično lačnih ljudi živi v državah v razvoju.
- :: Na dan zaradi lakote umre 24.000 ljudi. Večino lačnih predstavljajo ženske in otroci.
- :: Vsakih šest sekund zaradi lakote umre en otrok. 60 odstotkov od 10 milijonov otrok, ki letno umrejo v državah v razvoju, umrejo prav zaradi lakote.
- :: V letu 2007 je v Sloveniji pod pragom revščine živelo 11,5 odstotkov ljudi.

Specifični cilji:

- Med letoma 1990 in 2015 prepoloviti število ljudi, ki živijo z manj kot enim ameriškim dolarjem na dan.
- Med letoma 1990 in 2015 doseči popolno in produktivno zaposlitev ter dostojno delo za vse, vključno za ženske in mlade.
- Med letoma 1990 in 2015 prepoloviti število ljudi, ki trpijo lakoto.

Vsak peti prebivalec zemlje živi v skrajni revščini z manj kot enim ameriškim dolarjem na dan. To predstavlja 1,2 milijarde svetovnega prebivalstva. Dnevno zaradi lakote umre 24.000 ljudi, kar pomeni, da vsake 3,6 sekunde umre en človek. Če isto statistiko uporabimo za 2 dolarja na dan, se število prebivalcev pod pragom revščine poveča na 2,8 milijarde ljudi. 515 milijonov le-teh predstavljajo mladi, izmed katerih jih 90 odstotkov živi v južnem in vzhodnem delu Azije, v pacifiških državah in v Podsaharski Afriki.

Število ljudi, ki v državah v razvoju živi v skrajni revščini, je padlo z 1,8 milijarde v letu 1990 na 1,4 milijarde v letu 2005. Tako je leta 2005 v skrajni revščini

živela več kot četrtnina prebivalstva razvijajočega se sveta, v primerjavi s skoraj polovico v letu 1990. Toda ta trend zmanjševanja revščine je zaradi naraščajočih cen hrane in gospodarske krize v letu 2008 doživel preobrat. Združeni narodi (ZN) predvidevajo, da bo zato v letu 2009 v skrajni revščini živelo od 55 do 90 milijonov ljudi več kot leto prej, in ocenjujejo, da bo prvi razvojni cilj mogoče doseči le v Severni Afriki in v Vzhodni Aziji. Če se bodo obstoječi trendi nadaljevali, pa obstaja velika verjetnost, da ta cilj ne bo dosežen v Podsaharski Afriki, Južni Aziji in v Latinski Ameriki.

Ukrepi za izboljšanje

Eden izmed potrebnih ukrepov je vzpostavitev mrež socialnega varstva za zmanjšanje posledic gospodarske krize in povišanja cen hrane ter energije. Potrebno je povečati tudi nujno pomoč v obliki hrane, kar bo Organizaciji Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) in drugim organizacijam omogočalo učinkovitejše delovanje ter ukrepanje v kriznih situacijah. Tudi podpiranje brezplačne prehrane v šolah v državah v razvoju je eden izmed ukrepov za zmanjšanje skrajne revščine.

Sklepanje partnerstev s civilno družbo, zasebnim sektorjem in s skladi, delujočimi na tem področju, pa bo ob sodelovanju in upoštevanju mnenja revnih ljudi, vodilo do oblikovanja učinkovitih strategij za odpravo revščine. Prav tako je potrebno zagotoviti delovna mesta in razviti poslovno infrastrukturo, ki bi povečala proizvodne zmogljivosti podjetij ter jim omogočila lažjo integracijo v globalno ekonomijo.

Stanje v Sloveniji

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, in sicer na podlagi Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih za leto 2007, je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 11,5-odstotna. To pomeni, da je v omenjenem letu v Sloveniji pod pragom revščine živelo 11,5 odstotkov ljudi. Razpoložljivi dohodek oseb, ki so živele pod pragom revščine, je bil torej nižji od 495 EUR. Podatki o stopnjah tveganja revščine glede na delovno intenzivnost gospodinjstva so pričakovani in kažejo, da so bila v najslabšem položaju gospodinjstva brez delovno aktivnih članov.

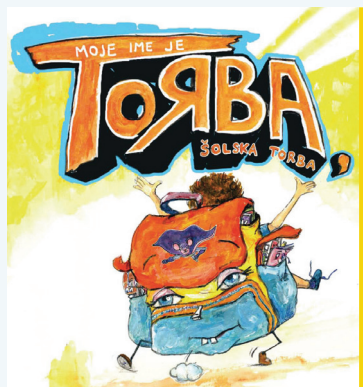
Varuhinja človekovih pravic Republike Slovenije v letnem poročilu za leto 2008 ugotavlja, da obstaja velika povezava med revščino in dejansko, ne le registrirano brezposelnostjo. Med drugim je v poročilu zapisano, da je treba na novo proučiti, ali je višina nadomestila za čas brezposelnosti, ki ga zavarovanci prejema za določeno obdobje med brezposelnostjo, še primerna. Vprašljivo naj bi bilo tudi, ali najnižje denarno nadomestilo, ki se določa v deležu do minimalne plače, sploh

lahko zadošča za človeka vredno življenje. V časih povečanega odpuščanja in brezposelnosti bo imela Vlada RS veliko dela z zagotavljanjem človekove pravice do dostojnega življenja in preživetja. Zato so potrebni ustrezni ukrepi, da bo lahko preprečevala revščino in neenakost.

Udeležnost Slovenije pri doseganju prvega Milenijskega razvojnega cilja

Slovenska Karitas je ena izmed nevladnih organizacij, ki podpira obstoječe programe lokalnih organizacij v posameznih državah v razvoju. Ti programi so namenjeni podpori zdravstvenih centrov, deljenju semen in sadik, trajnostnemu izboljšanju položaja revnih, oskrbi otrok, opremljenosti šolskih centrov, izgradnji domov za invalidne otroke in mladino ter zagotavljanju zaposlitvenih možnosti z vključevanjem domačinov v razne infrastrukturne projekte.

Rdeči križ Slovenije je samostojna nevladna organizacija, ki deluje na področju preprečevanja in lajšanja trpljenja ljudi. V okviru svoje humanitarne dejavnosti delijo prehrabne pakete za materialno ogrožene družine v Sloveniji. Pomoči so deležni tudi brezdomci.

Primer dobre prakse

Ustanova »Skupaj«

Ime projekta: Moje ime je torba,
šolska torba

<http://www.together-foundation.si>

Projekt predstavlja akcijo zbiranja šolskih torb za otroke na Kosovu. Pri projektu sodeluje Produksijska hiša RED in Slovenska vojska.

Produksijska hiša RED je ob izidu slikanice za prvošolce »Moje ime je torba, šolska torba« avtorja Aleksandra Arsova in ilustratorja Klemena Gorupa podala pobudo ustanovi »SKUPAJ« za solidarnostno akcijo zbiranja šolskih torb. V juniju 2009 so vsem slovenskim osnovnim šolam poslali pisno vabilo s pozivom za otroke, naj ob nakupu nove šolske torbe, stare in še uporabne torbe ne odvržejo, temveč jo podarijo vrstniku na Kosovu. Zbiranje sta podprla tudi Ministrstvo za obrambo RS in Slovenska vojska. Šole lahko zbrane torbe predajo kar v slovenskih vojašnicah, od koder jih slovenska vojska prepelje na Kosovo in razdeli kosovskim otrokom. Ta akcija krepi solidarnost že pri otrocih hkrati pa kosovskim otrokom polepša šolske dni.

2. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

DOSEČI UNIVERZALNO OSNOVNOŠOLSKO IZOBRAZBO

Ali ste vedeli?

- :: Več kot 70 milijonov šoloobveznih otrok nima dostopa do osnovnošolske izobrazbe.
- :: 250 milijonov otrok v starosti od 5 do 14 let mora delati za svoje preživetje.
- :: Polovica od 72 milijonov otrok, ki ne obiskujejo šole, še nikoli ni bila v učilnici.
- :: Na svetu je kar 872 milijonov nepismenih ljudi, od tega je kar dve tretjini žensk.
- :: Financiranje splošne osnovnošolske izobrazbe bi letno stalo 11 milijard ameriških dolarjev, kar predstavlja polovico denarja, ki ga v istem časovnem obdobju Američani zapravijo za sladoled.

Specifičen cilj:

- Zagotoviti, da bodo do leta 2015 vsi otroci, kjerkoli in ne glede na spol, lahko zaključili osnovnošolsko izobraževanje.

Na svetu je še zmeraj 72 milijonov otrok, ki nimajo dostopa do osnovnošolske izobrazbe. Čeprav se stanje izboljšuje, saj danes osnovno šolo obiskuje v povprečju devet od desetih otrok, medtem ko jo je pred dvajsetimi leti obiskovalo osem od desetih, pa ZN opozarjajo, da med posameznimi deli sveta še vedno obstajajo velike razlike. Zaostaja predvsem Podsaharska Afrika, kjer osnovno šolo obiskuje le 74 odstotkov otrok. Prav tako ostajajo razlike med spoloma, saj so med otroci, ki najpogosteje opustijo šolanje ali pa sploh ne obiskujejo šole, dekleta, ki prihajajo iz revnih družin ali pa s podeželja. Raziskave ZN kažejo, da v podeželskih regijah držav v razvoju kar 25 odstotkov otrok ne obiskuje osnovne šole, medtem ko je v mestih ta številka nekoliko nižja in znaša 16 odstotkov. Združeni narodi predvidevajo, da se kar dve tretjini otrok, ki v Zahodni Aziji in Podsaharski Afriki trenutno ne obiskuje osnovne šole, tudi nikoli ne bo vpisalo v osnovnošolske programe.

Zagotovitev splošne osnovnošolske izobrazbe pa ne pomeni le vključitve otrok v šolski sistem, ampak tudi zagotavljanje kvalitetnega izobraževanja, ki naj bi jim omogočalo nadaljnje šolanje ali strokovno izobraževanje.

Kljub napredku pri vključevanju otrok v osnovnošolsko izobraževanje ZN opozarjajo, da ob dosedanjem trendu napredovanja, tega cilja ne bo moč doseči v Podсахarski Afriki, Jugovzhodni in Zahodni Aziji ter Latinski Ameriki.

Ukrepi za izboljšanje

Za doseg univerzalne osnovnošolske izobrazbe je potrebno zagotoviti, da se osnovnošolskega izobraževanja udeležujejo vsi šoloobvezni otroci, tudi tisti iz revnih podeželskih predelov, ali pa revnih mestnih četrti. Prav tako je potrebno vzpostavljati dostopne izobraževalne institucije, ki nudijo kakovostno izobrazbo ter zagotavljajo primerna učila za vse učence. Kot zelo dobre strategije za povečanje vključevanja revnih otrok v osnovno šolo so se izkazale odprava šolnin, nudenje brezplačnega obroka hrane, osnovne zdravstvene oskrbe v šolah in posredovanje finančne podpore revnim družinam, katerih otroci so prej, namesto da bi hodili v šolo, morali delati. Slednje je še predvsem pomembno pri vključevanju deklet v šolski sistem. Poleg tega je potrebno spodbujati izobraževanje novih učiteljev in motivirati že usposobljene učitelje, da svoje delo opravljajo kakovostno. Glede na to, da so v revnih predelih šole otrokom tudi pogosto težko dostopne, je potrebno v takšnih primerih organizirati šolski prevoz. Prav tako je nujno zagotoviti neprekinjeno izobraževanje za otroke, ki so žrtve vojn ali drugih kriznih situacij.

11 milijard ameriških dolarjev letne finančne pomoči državam v razvoju bi do leta 2015 zagotovilo dostop do osnovnošolske izobrazbe vsem šoloobveznim otrokom. Omenjeni vsoti se sicer približujemo, saj je finančna pomoč z 1,6 milijarde ameriških dolarjev v letu 1999 narasla na 5 milijard ameriških dolarjev v letu 2006, a cilj še zdaleč ni dosežen.

Udeležnost Slovenije pri doseganju drugega Milenijskega razvojnega cilja

Republika Slovenija preko različnih organizacij aktivno sodeluje pri doseganju tega Milenijskega razvojnega cilja. Društvo Humanitas skuša s projektom botrstva v Burkini Faso, Gani in Keniji olajšati dostop do šolanja otrokom, ki jim je to onemogočeno. Gre za materialno podporo otrokom, s katero želijo izboljšati njihove osnovne življenjske pogoje, še zlasti pa njihove možnosti za izobraževanje. Mirovni Inštitut vodi projekt, ki omogoča nadaljevanje sekundarnega in terciarnega izobraževanja revnim dekletom in ženam v Kigaliju v Ruandi. V nadaljevanju predstavljamo projekt društva Edirisa Slovenije, ki širi bralno kulturo otrok na jugozahodu Ugande.

Primer dobre prakse

Edirisa Slovenije

Ime projekta:

Sposobnost branja – okno do znanja

<http://drustvoedirisa.wordpress.com>

Cilj projekta je razvijanje bralne kulture v podeželskem okolju jugozahodne Ugande.

Nepismenost je v modernem svetu velika ovira tako v vsakdanjem kot v poslovnem življenju. Zato društvo Edirisa Slovenije, s finančno podporo Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije RS, izvaja projekt »Sposobnost branja – okno do znanja«, katerega glavni cilj je razvijanje bralne kulture v podeželskem okolju jugozahodne Ugande. Ta projekt poleg opismenjevanja podeželskih otrok prispeva tudi k vzpodbujanju njihovega razmišljanja in ustvarjalnosti, h krepitvi njihove samozavesti in sodelovanja ter k uveljavljanju lastnega jezika in kulture.

Projekt sloni na otroški slikanici »Hišica z dvema oknom« avtorice Marte Satler, članice društva, ki na izviren in prijeten način skozi otroške oči primerja življenje v Afriki in pri nas. Slikanica skuša razbijati naše predsodke in opozarjati, da tudi afriški vsakdan ponuja radost in veselje ter da za to še zdaleč ni potrebno materialno izobilje. Knjiga je napisana slovenščini ter prevedena v angleščino ter v jezik Rukiga, lokalni jezik jugozahodne Ugande. Na ta način želi društvo pripomoči tudi k vrednotenju lokalnega jezika, saj so knjige v jeziku Rukinga za otroke nedosegljive.

Predstavniki društva Edirisa Slovenija bodo otrokom na številnih delavnicah v ugandskih šolah skušali približati knjige tako, da jih bodo skupaj z otroci brali, se o njih pogovarjali, razmišljali in ugotavljali, kaj so se iz prebranega naučili. Pomen bralne kulture pa bodo predstavili tudi staršem in učiteljem. Poleg knjižice so izdali tudi priročnik, namenjen pedagoškemu delavcu, ki naj bi jim v prihodnje pomagal razvijati bralno kulturo na afriškem podeželju. Poleg tega pa želi društvo šole, v katerih bodo izvajali delavnice, v prihodnosti opremiti tudi s preprostimi knjižnicami.

»Hišica z dvema oknom« je v prvi vrsti namenjena ugandskim otrokom, a njena bogata idejna zasnova kar kliče k uporabi tudi v naših vrtcih in šolah, saj bi z njeno pomočjo najmlajši začutili utrip življenja svojih vrstnikov daleč stran.

Po vrnitvi iz Ugande bo Edirisa Slovenije nadaljevala z delavnicami med slovenskimi otroci na katerih jim bo poskušala približati življenje ugandskih otrok.

3. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

ZAGOTOVITI ENAKOST MED SPOLOMA IN OPOLNOMOČITI ŽENSKE

Ali ste vedeli?

- :: Od 1,3 milijarde ljudi, živečih v skrajni revščini, je 70 odstotkov žensk.
- :: V najmanj razvitih državah je skoraj dvakrat več nepismenih žensk, starejših od 15 let, kot moških enake starosti.
- :: Ženske opravijo dve tretjini vseh delovnih ur na svetu in proizvedejo več kot polovico svetovne hrane, a kljub temu prejmejo samo 10 odstotkov svetovnega dohodka; pripada pa jim manj kot 1 odstotek svetovne lastnine.
- :: Delež žensk v predstaviških telesih po svetu le počasi narašča. Januarja 2009 je bila povprečna zastopanost žensk v parlamentih vseh držav le 18-odstotna.
- :: Zastopanost žensk v slovenskem državnem zboru je le 13,3 odstotna, kar ni niti polovica zelene tretjine.

Specifičen cilj:

- Odpraviti neenakost med spoloma pri zagotavljanju osnovne in srednješolske izobrazbe do leta 2015.

Ženske opravijo več kot 65 odstotkov svetovnega dela, vendar za to prejmejo manj kot pet odstotkov svetovnega plačila. Izrek, da »ima revščina ženski obraz«, torej ni zgolj naključje. Države po svetu sicer zmanjšujejo neenakosti med spoloma na področju izobraževanja, saj je bilo leta 2007 v razvijajočih se regijah v osnovno šolo vpisanih v povprečju 95 deklet na 100 fantov, v primerjavi z 91 dekleti na 100 fantov leta 1999. Kljub napredku cilj odpravljanja neenakosti med spoloma pri vpisovanju otrok in mladostnikov v osnovno ter srednjo šolo do leta 2005 ni bil realiziran. V letu 2007 je samo 53 od 171 držav, za katere imajo Združeni narodi statistične podatke, v osnovnih in srednjih šolah doseglo enakovredno zastopanost spolov, kar je le 14 držav več kot leta 1999. Resno zaskrbljenost zbuja tudi dejstvo, da preko 100 držav še vedno ni doseglo tega cilja.

Ženske opravijo največji delež neplačanega dela. Odstotek žensk, ki imajo plačano zaposlitev izven kmetijskega sektorja, na globalni ravni zgolj rahlo narašča. Na splošno so v Južni Aziji, Severni in Podsaharski Afriki ter Zahodni Aziji zaposlitvene možnosti za ženske izjemno slabe. Čeprav imajo ženske plačano zaposlitev, so njihove plače praviloma zelo nizke in jim ne omogočajo dostojnega življenja. Nimajo pa tudi dostopa do odgovornejših služb, ki so še zmeraj tradicionalno v domeni moških.

Podobno stanje je tudi v gospodarstvu in politiki. Delež žensk v predstavnih telesih po svetu le počasi narašča. Januarja 2009 je bila povprečna zastopanost žensk v parlamentih vseh držav le 18-odstotna. V državah z najvišjo zastopanostjo žensk v predstavnih telesih ženske v povprečju zasedajo 30 odstotkov sedežev. Večjo zastopanost žensk je moč zabeležiti v razvitih državah, pa tudi v nekaterih post-konfliktnih in razvijajočih se državah Afrike, Azije, Južne Amerike ter Karibskega otočja. Kar četrtina vseh parlamentarnih zbornic po svetu ima še vedno manj kot 10 odstotkov poslank; v devetih, večinoma v državah Pacifika in Arabskega zaliva, pa ni niti ene. V gospodarstvu imajo moški petkrat večjo možnost zasesti vodilni položaj kot ženske. V povprečju ima eden od osmih moških položaj v upravi podjetja, medtem ko enako velja za samo eno od 40 žensk. Zaradi slabih zaposlovalnih možnosti in kršenja delavskih pravic žensk so ženske velikokrat prisiljene sprejeti slabo plačano delo ali pa si poiskati zaposlitev zunaj svojega domačega kraja. Kljub slabemu stanju pa se na področju tretjega Milenijskega razvojnega cilja kaže določen napredek.

Udeležnost žensk v Evropskem parlamentu stalno narašča. Od uvedbe neposrednih splošnih volitev poslancev v Evropski parlament leta 1979 do leta 2004 je delež ženske zastopanosti narasel s 16 na 30 odstotkov. Na volitvah v Evropski parlament leta 2004 je Slovenija prvič z zakonom uvedla ženske kvote. Čeprav si Evropska unija dosledno prizadeva za večjo udeležbo žensk v procesu političnega odločanja, tako na evropski kot na nacionalni ravni, sedanji položaj v večini držav članic in v institucijah EU še zmeraj kaže na prevladujoč položaj moških.

Ukrepi za izboljšanje

Leta 1979 so Združeni narodi sprejeli Konvencijo o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk. Do danes je konvencijo podpisalo 178 držav; s tem so se zavezale k odpravi diskriminacije žensk v družbi. Potrebno pa se je zavedati, da napredka pri tem Milenijskem cilju ne bo mogoče doseči brez korenitih sprememb v družbi, ki bi ženskam zagotavljala enake pravice kot moškim. Združeni narodi podpirajo prizadevanja za izobraževanje deklet. Ženske z najmanj osnovnošolsko izobrazbo lažje sprejemajo odločitve o lastnem telesu in družini, se izogibajo nalezljivim boleznim ter imajo boljše možnosti za pridobitev ustrezne zaposlitve.

Stanje v Sloveniji

Leta 2008 je bilo na parlamentarnih volitvah v Sloveniji med kandidati 35 odstotkov žensk; na 90 poslanskih mest pa je bilo izvoljenih samo 12 poslank. Zastopanost žensk v državnem zboru je torej le 13,3 odstotna, kar ni niti polovica zelene tretjine. Podobna situacija je tudi v gospodarstvu, saj se število žensk na direktorskih mestih povečuje zelo počasi; trenutno le 33 odstotkov vodilnih položajev zasedajo ženske.

Udeležnost Slovenije pri doseganju tretjega Milenijskega razvojnega cilja

V Sloveniji na področju spodbujanja enakih možnosti žensk in moških deluje Urad za enake možnosti RS. Ta se ukvarja z uveljavljanjem načela enakosti spolov, zagotavljanjem enakih zaposlitvenih možnosti in dostopa do izobrazbe ter omogočanjem sodelovanja žensk v procesih odločanja. Na področju tretjega Milenijskega cilja delujejo tudi Društvo Evropska mreža za enakost spolov, Mesto žensk, Društvo za promocijo žensk v kulturi in Društvo za kulturološke raziskave – Delta, ki spodbujajo uveljavljanje žensk na področju politike, kulture, znanosti in drugih družbenih aktivnosti. Pri poklicnem uveljavljanju pa ženskam pomagajo Gospodarsko interesno združenje Podjetnost - Sekcija podjetnic, Združenje Manager - ženska sekcija ter Zveza kmetič Slovenije.

Primer dobre prakse

Mirovni inštitut, Ljubljana

Ime projekta:

Krepitev moči Ženskega centra
Nyamirambo (Kigali – Ruanda)

<http://www.mirovni-institut.si>

<http://www.nwc-kigali.org>

Ženski center Nyamirambo (Nyamirambo Women's Center) je skupina za samopomoč, ki jo sestavlja 18 žensk in deklet iz Kigalija (Ruanda). Članice skupine so stare od 18 do 41 let z različnimi stopnjami izobrazbe. Med njimi so tako nepismene ženske kot tudi študentke, in prihajajo iz različnih socio-kulturnih ter verskih okolij. Projekt se je razvil iz pilotskega projekta ob podpori Mirovnega inštituta in Ruandskega združenja univerzitetnih žensk (RAUW). Namen projekta je strateška krepitev moči Ženskega centra, da postane dolgoročno trajnostno vzdržan in dejavnik vpliva v lokalni skupnosti ter ruandski

družbi. S tem projekt prispeva k nadaljnemu razvoju inovativnega modela za krepitev civilne družbe v Ruandi na lokalni ravni. Ker je ekonomska krepitev moči ključnega pomena za izboljšanje položaja žensk, projekt poskuša okrepiti ženske predvsem ekonomsko, in sicer skozi različne socio-ekonomske aktivnosti, ki ustvarjajo dohodek ter zagotavljajo trajnostno vzdržnost skupine. Med tovrstne aktivnosti spadajo skupnostni turizem ("community-based tourism"), ki ga izvajamo v partnerstvu z agencijo New Dawn Associates, ter pridobivanje donacij za nakup hiše za dejavnosti centra. Projekt so finančno podprli Delegacija Evropske komisije v Ruandi, Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije ter Fundacija Open Society Institute.

4. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

ZMANJŠATI SMRTNOST OTROK

Ali ste vedeli?

:: Vsako leto pred petim letom starosti umre približno 11 milijonov otrok, kar pomeni, da jih vsako uro umre več kot 1200. Večino izmed teh smrti bi bilo mogoče preprečiti.

:: Otrok, ki se rodi v eni izmed držav v razvoju, ima 13-krat večjo možnost, da umre pred svojim petim rojstnim dnevom kakor pa otrok, ki se rodi v eni izmed razvitih držav.

:: Če bi hoteli do leta 2015 za dve tretjini zmanjšati smrtnost otrok, bi bilo potrebno letno zagotoviti 10,2 milijarde ameriških dolarjev finančne pomoči.

:: Statistični podatki kažejo, da smrtnost otrok, mlajših od pet let, po celem svetu ustaljeno upada.

:: V Sloveniji je smrtnost otrok, mlajših od petih let, z 11 smrtnih primerov na 1000 živorojenih otrok leta 1990 padla na 4 smrtne primere na 1000 živorojenih otrok v letu 2007.

Specifičen cilj:

- Med letoma 1990 in 2015 za dve tretjini zmanjšati stopnjo smrtnosti otrok mlajših od petih let.

Četrty Milenijski cilj si prizadeva za zmanjšanje smrtnosti otrok mlajših od petih let za dve tretjini. Ta cilj vključuje tudi zmanjšanje smrtnosti dojenčkov in povečanje števila leto dni starih otrok, ki so cepljeni proti ošpicam.

Več kot 70 odstotkov otroških smrti gre pripisati šestim vzrokom: diareji, malariji, neonatalni infekciji, pljučnici, prezgodnjemu porodu in pomanjkanju kisika ob rojstvu. V mnogih državah so podhranjenost, omejen dostop do kvalitetne osnovne zdravstvene nege in neprimerna infrastruktura (pomanjkanje vodovodne napeljave, neustrezne sanitarije) glavni razlogi za slabo zdravje ter smrtnost otrok in mater.

Statistični podatki kažejo, da smrtnost otrok, mlajših od petih let, po celem svetu ustaljeno upada. Med letoma 1990 in 2006 se je stopnja smrtnosti otrok zmanjšala s 93 na 72 umrlih na vsakih 1000 živorojenih otrok. V letu 2007 je število smrti otrok, ki so mlajši od petih let, po vsem svetu prvič padla pod deset milijonov. Čeprav je ta napredek izjemen, pa še ni čas za zadovoljstvo. V mnogih državah Podсахarske Afrike in Južne Azije ostaja stopnja smrtnosti otrok visoka, napredek pa minimalen. Podсахarska Afrika beleži kar polovico smrti vseh otrok pred petim letom starosti, od tega jih 37 odstotkov umre v prvih mesecih življenja. Rešitev za ogrožene dojenčke bi bila izboljšana zdravstvena oskrba novorojencev in njihovih mater. Po navedbah UNICEF bi bil ta Milenijski cilj dosežen, če bi se smrtnost otrok, mlajših od petih let, zmanjšala na 4 milijone do leta 2015.

Ukrepi za izboljšanje

Za zmanjšanje smrtnosti otrok bi bilo potrebno omogočiti cepljenje najmlajših, zagotoviti vitaminske dodatke hrani (zlasti vitamin A) in spodbujati dojenje do šestega meseca starosti. Kasneje pa bi jim bilo potrebno zagotoviti ustrezno prehrano v zadostnih količinah. Pomembna je tudi higiena in dostop do pitne vode. Uresničitev tega cilja je odvisna tudi od uspešnosti uresničitve drugih Milenijskih ciljev, kot so izkoreniniti skrajno revščino (MRC 1), izboljšati zdravje mater (MRC 5), boriti se proti virusu HIV/AIDS, malariji in ostalim boleznim (MRC 6), zagotovitev kakovostne pitne vode in izboljšanje sanitarne infrastrukture (MRC 7) ter nemotenega dostopa do osnovnih zdravil (MRC 8).

Kljub dejstvu, da se je finančna pomoč povečala z 2,1 milijarde ameriških dolarjev v letu 2003 na 3,5 milijarde ameriških dolarjev v letu 2006, pa cilj še vedno ni dosežen. Če bi hoteli do leta 2015 za dve tretjini zmanjšati smrtnost otrok, bi bilo potrebno letno zagotoviti 10,2 milijarde ameriških dolarjev finančne pomoči. Združeni narodi predvidevajo, da se bo z nadaljevanjem trenutnega trenda zmanjševanja smrtnosti otrok ta do leta 2015 zmanjšala samo za eno četrtno.

Stanje v Sloveniji

V Sloveniji je smrtnost otrok, mlajših od petih let, z 11 smrtnih primerov na 1000 živorojenih otrok leta 1990 padla na 4 smrtne primere na 1000 živorojenih otrok v letu 2007. Od tega je bil največji delež smrti zabeležen pri dojenčkih, mlajših od enega leta.

Udeleženos Slovenije pri doseganju četrttega Milenijskega razvojnega cilja

Slovenija je preko UNICEF aktivno udeležena pri doseganju Milenijskih razvojnih ciljev. UNICEF je največji svetovni dobavitelj cepiv za države v razvoju. Cepiva zagotavlja za 40 odstotkov otrok in letno omogoča cepljenje približno 100 milijonov otrok. Leta 2006 se je UNICEF Slovenija pridružil globalni kampanji Združeni za otroke – združeni proti aidsu, s katero želi zajezi posledice, ki jih ima ta pandemija na otroke. UNICEF se zavzema tudi za boljši dostop revnih do zdravstvene oskrbe in osnovnih potrebščin. UNICEF-ov Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja v Sloveniji promovira projekt Novorojencem prijazne porodnišnice in spodbuja dojenje kot osnovno prehrano dojenčkov, saj naj bi to odločilno zniževalo smrtnost novorojenčkov. UNICEF v državah v razvoju deluje tudi na področju izboljšanja osnovne infrastrukture, pomaga iskati nove vodne vire, postavlja vodnjake in sanitarije ter lokalne skupnosti izobražuje o higieni.

Primer dobre prakse
UNICEF Slovenija
<http://www.unicef.si>

Primarna naloga nacionalnih odborov je, da zbirajo sredstva za UNICEF programe pomoči otrokom v manj razvitih delih sveta. Leta 2009 je v spomladanskem času UNICEF Slovenija zbiral sredstva za nujno pomoč otrokom v Sudanu ter za cepljenje mater in otrok proti neonatalnemu tetanusu; poleti so se pridružili svetovni kampanji Ustavimo malarijo; jeseni 2009 bodo začeli zbirati sredstva za pomoč najbolj ogroženim otrokom, ki živijo na ulicah Ruande, kar podpira Ministrstvo za zunanje zadeve RS; pozimi pa bodo zbirali sredstva za programe, ki jih UNICEF zagotavlja v 156 državah v razvoju ter jih financira iz splošnega sklada. Poseben program, ki ga pri organizaciji izvajajo že nekaj let, je program rednih mesečnih darovalcev. Ta program se imenuje Starši otrok sveta; sredstva, zbrana preko tega programa, pa gredo prav tako v UNICEF-ov splošni sklad. Med mladimi in starejšimi v Sloveniji je vse več prostovoljcev, ki se aktivno vključujejo v različne projekte; med drugimi tudi v projekt Punčka iz cunj, pri katerem z izdelavo punčke prispevajo za cepljenje otroka v državah v razvoju.

5. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

IZBOLJŠATI ZDRAVJE MATER

Ali ste vedeli?

:: Zaradi zapletov pri nosečnosti ali porodu vsako minuto na svetu umre ena ženska.

:: V Podsaharski Afriki umre ena od 22-ih nosečnic, medtem ko v razvitem svetu le ena od 7300-ih.

:: V državah v razvoju je le 28 odstotkov nosečnic deležnih obiska usposobljenega zdravniškega osebja.

:: Po standardih UNICEF in WHO bi morala biti vsaka ženska pred porodom štirikrat zdravniško pregledana.

:: Smrtnost mater v Sloveniji je danes višja kot na začetku devetdesetih let.

Specifična cilja:

- Med letoma 1990 in 2015 zmanjšati smrtnost mater za tri četrtine.
- Do leta 2015 zagotoviti univerzalno reproduktivno zdravje.

Po skupni oceni WHO, UNICEF, UNFPA in Svetovne banke na svetu vsako minuto zaradi zapletov pri nosečnosti ali porodu umre ena ženska. Iz tega podatka sledi, da na leto umre več kot pol milijona mater. Večina teh žensk (99 odstotkov) živi in umre v državah v razvoju, največ na območjih Podsaharske Afrike in Južne Azije. V Podsaharski Afriki zaradi zapletov pri nosečnosti ali porodu umre ena od 22-ih nosečnic, medtem ko v razvitem svetu le ena od 7300-ih. Kljub zastrašujočim številkam je prav peti cilj tisti, pri katerem je bil od leta 1990 dosežen najmanjši napredek. Najpogostejši vzroki smrti mater so poporodne krvavitve, okužbe, težave pri prekinitvi nosečnosti, eklampsija (bolezen s krči po porodu) in težave, povezane s popadki. Večini teh smrti bi se z ustrezno zdravniško oskrbo lahko izognili, kar dokazuje tudi precej nižja smrtnost mater v razvitih državah. Po standardih UNICEF in WHO bi morala biti vsaka ženska pred porodom štirikrat zdravniško pregledana. V Afriki in Južni Aziji je štiri pregledov deležna manj kot polovica nosečnic. Velik problem predstavlja tudi najstniška nosečnost, saj

je tveganje za smrt pri mladoletnih nosečnicah petkrat večja kot pri starejših ženskah. Največ mladoletnih mater je prav v Podsaharski Afriki, njihovo število pa se od leta 1990 ni občutno zmanjšalo. Pomembno vlogo pri nadzorovanju števila rojstev imajo kontracepcijska sredstva, uporaba katerih je občutno porasla v vseh državah v razvoju, razen v Podsaharski Afriki, kjer jih uporablja le 22 odstotkov poročenih žensk.

Ukrepi za izboljšanje

Za zmanjšanje umrljivost mater so nujni naslednji ukrepi: zagotovitev ustreznega financiranja za izboljšanje zdravstvenega sistema, ustanovitev učinkovitih nacionalnih programov za zmanjševanje smrtnosti mater, dobro organizirano in dostopno predporodno ter poporodno zdravstveno varstvo, večja dostopnost kontracepcijskih sredstev ter učinkovitejša prizadevanja pri preprečevanju mladoletniških porok in nosečnosti.

Stanje v Sloveniji

Kazalci zdravja mater v Sloveniji v zadnjih dvajsetih letih zelo nihajo. Če je Slovenija na začetku devetdesetih dosegala povprečno evropsko raven smrtnosti mater (5 primerov smrti na 100.000 rojstev), se je leta 1996 smrtnost dvignila na raven manj razvitih držav (26,7 primerov smrti na 100.000 rojstev). Po letu 1996 je smrtnost mater v Sloveniji, čeprav z nihanji, praviloma presežala 10 smrti na 100.000 rojstev.

Udeležnost Slovenije pri doseganju petega Milenijskega razvojnega cilja

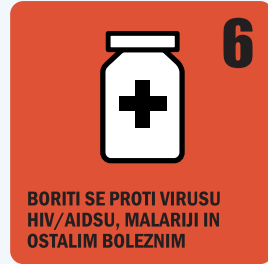
Med nevladnimi organizacijami v Sloveniji so na področju petega Milenijskega cilja aktivni Center za promocijo zdravja, ki deluje pod okriljem Slovenske filantropije; Združenje naravni začetki in Društvo Živa. Te nevladne organizacije informirajo in osveščajo tako ženske kot moške o pravicah do varovanja spolnega in reproduktivnega zdravja ter zdravega odnosa do spolnosti.

Primer dobre prakse Slovenska Karitas

Ime projekta: Zagotavljanje kapacitet za zmanjševanje smrtnosti žena in otrok ob porodih in izboljšanje zdravja otrok v kraju Ruzo (Burundi)
<http://www.karitas.si>

Slovenska Karitas je v sodelovanju z lokalno partnersko organizacijo ter s tam delujočimi slovenskimi misijonarji podprla gradnjo in opremljanje nove porodnišnice v kraju Ruzo v Burundiju. Porodnišnica bo omogočala dostop do zdravstvenih storitev porodnicam v času nosečnosti in v poporodnem obdobju ter dostop do reproduktivnega zdravstvenega varstva žena in zdravstvenega varstva novorojenčkov na območju Ruzo. Ta porodnišnica je za to ruralno območje zelo pomembna, saj veliko žensk v Afriki še vedno rojeva doma. Veliko jih zaradi zapletov pri porodu tudi umre. V Burundiju zaradi zapletov pri porodu po ocenah Združenih narodov umre 1100 žensk na 100.000 živorojenih otrok. Povprečno imajo ženske v Burundiju sedem otrok, številni otroci tako ostanejo brez matere. V skladu z Milenijskimi razvojnimi cilji bo projekt dolgoročno prispeval k uresničitvi četrtega in petega Milenijskega cilja, in sicer pri zmanjšanju umrljivosti novorojenčkov ter izboljšanju zdravja mater. Projekt ima posebno vrednost tudi v tem, ker je vanj vključena celotna lokalna skupnost. Gradnja je bila priložnost za domačine, da so dobili delo in ga bodo v prihodnosti zaradi izkušenj lažje dobili tudi drugje. Z zaslužkom so lahko preživljali svoje družine. Projekt sofinancira Ministrstvo za zunanje zadeve RS.

6. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

BORITI SE PROTI VIRUSU HIV/AIDSU, MALARIJI IN DRUGIM BOLEZNIM

Ali ste vedeli?

- :: Leta 2007 je na svetu živel 33 milijonov ljudi, okuženih z virusom HIV, kar je šestnajstkrat več kot je prebivalcev Slovenije.
- :: Eden od stotih ljudi na svetu je okužen z virusom HIV.
- :: V državah v razvoju se le okoli 31 odstotkov mladih moških in 19 odstotkov žensk zaveda posledic okužbe z virusom HIV.
- :: Zaradi malarije letno umre milijon ljudi. WHO ocenjuje, da je v Afriki 90 odstotkov žrtev te bolezni otrok, mlajših od petih let.
- :: Število okuženih z virusom HIV v Sloveniji narašča, kar je v nasprotju s šestim Milenijskim ciljem.

Specifični cilji:

- Do leta 2015 zaustaviti in začeti zmanjševati širjenje virusa HIV/aidsa.
- Do leta 2010 zagotoviti univerzalno dostopnost zdravljenja okužb z virusom HIV/aidsa vsem, ki ga potrebujejo.
- Do leta 2015 zaustaviti in začeti zmanjševati širjenje malarije ter drugih bolezni.

Vsak dan zaradi aidsa umre 5500 ljudi; v istem času se z virusom HIV okuži 7500 ljudi. Leta 2007 je na svetu živel 33 milijonov ljudi, okuženih z virusom HIV, od tega kar dve tretjini v Podсахarski Afriki. Od 2005, ko je na letni ravni zaradi aidsa umrlo največ ljudi (2,2 milijona), se je v letu 2007 število žrtev aidsa zmanjšalo na 2 milijona. Razlog za to je predvsem večja dostopnost protiretrovirusnega zdravljenja v manj razvitih državah. Zaradi zdravljenja ljudje, okuženi z virusom HIV, živijo dlje. Če k njim prištejemo še ljudi, ki se na letni ravni na novo okužijo, število obolelih ne upada. Zaskrbljujoče je tudi pomanjkljivo znanje o samem virusu in bolezni, saj se le okoli 31 odstotkov mladih moških in 19 odstotkov žensk v državah v razvoju zaveda posledic okužbe z virusom HIV.

Vsako leto je na svetu od 350.000 do 500.000 novih okužb z malarijo, za to boleznijo pa letno umre milijon ljudi. Podobno zastrašujoče številke se pojavljajo

za tuberkulozo. Leta 2006 je zaradi tuberkuloze umrlo 1,7 milijona ljudi, trenutno pa je na svetu približno 14,4 milijona okuženih. Zaradi skrajne revščine, neučinkovitih zdravstvenih sistemov in geografske lege na endemičnem območju malarije jih največ za to boleznijo umre v Podсахarski Afriki. Od leta 2004 so se mednarodna humanitarna sredstva v boju proti malariji več kot podvojila, kar je pripomoglo k razširitvi uporabe impregniranih posteljnih mrež proti komarjem in k izboljšanju dostopa do zdravil. Impregnirane mreže so se izkazale za zelo učinkovite, medtem ko ima dostop do učinkovitih zdravil proti malariji še vedno premalo ljudi, predvsem v Afriki.

Ukrepi za izboljšanje

Za izpolnitev šestega Milenijskega cilja bi bili potrebni naslednji ukrepi: razvoj učinkovitega nacionalnega zdravstvenega sistema, zagotovitev finančnih sredstev za boj proti nevarnim boleznim in povečanje vlaganja v raziskave, zaveza k dolgoročnemu večsektorskemu pristopu, ki bo temeljil na nacionalnih načrtih za boj proti virusu HIV in aidsu, povečanje dostopa do kondomov, izobraževanje mladih, predvsem tistih, ki živijo na najbolj ogroženih območjih, o nevarnostih virusa HIV in o sredstvih za preprečevanje okužbe ter zagotovitev univerzalne dostopnosti zdravljenja za okužene z virusom HIV in obolele za aidsom.

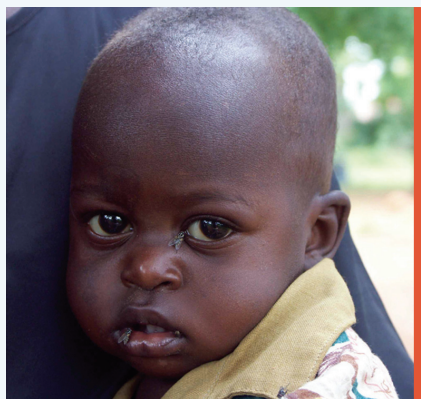
Stanje v Sloveniji

Podatki za Slovenijo kažejo, da je z virusom HIV okužena manj kot ena oseba na 1000 prebivalcev, kar nas postavlja med države z najmanjšo razširjenostjo tega virusa. Na žalost pa okuženost z virusom HIV narašča. Glede malarije je tveganje za okužbo pri Slovencih veliko manjše, saj Slovenija ne leži na endemičnem območju malarije. Kljub temu pri nas vsako leto zabeležijo nekaj primerov t.i. »uvožene« malarije. S tuberkulozo pa je bilo leta 2006 v Sloveniji okuženih 210 ljudi (10 primerov na 100.000 prebivalcev). V zadnjih desetih letih število okuženih bolnikov s to boleznijo upada, za kar se gre zahvaliti predvsem poostrenemu in izpopolnjenemu nadzoru nad tuberkulozo.

Udeleženos Slovenije pri doseganju šestega Milenijskega razvojnega cilja

Na področju šestega Milenijskega razvojnega cilja v Sloveniji deluje Inštitut za varovanje zdravja RS, ki predstavlja osnovo preventivnega zdravstvenega varstva v Sloveniji in se med drugim ukvarja tudi z epidemiologijo nalezljivih bolezni. Prav tako sta pomembni sekciji za tropsko medicino pri Medicinski fakulteti in Zdravniškem društvu, v okviru katerih slovenski študentje delujejo na terenu v tropskih deželah ter pridobljeno znanje o tropskih boleznih kasneje uporabljajo tudi doma.

V okviru šestega Milenijskega cilja deluje tudi UNICEF Slovenija, ki opozarja predvsem na problematiko otrok, okuženih z virusom HIV in drugimi nalezljivimi boleznimi.

Primer dobre prakse

Slovensko društvo za tropsko medicino

<http://www2.mf.uni-lj.si/~tropska/>

Izobraževanje mladih medicinskih delavk in delavcev iz različnih specializacij o zdravljenju pacientov v tropskih predelih.

Slovensko društvo za tropsko medicino deluje že od leta 1989. Primarni namen njihovega delovanja je izobraževanje mladih medicinskih delavcev iz različnih specializacij (medicinske sestre in tehniki, zdravniki, zobozdravniki ipd.) o zdravljenju pacientov v tropskih predelih. Njihove medicinske ekspedicije se ponavadi začnejo tako, da se najprej oblikujejo manjše skupine mladih medicinskih delavcev v Sloveniji, ki si izberejo kraj oziroma regijo, v kateri bi želeli delovati. Njihovi stalni cilji medicinskega potovanja so Kenija, Uganda, Zambija, Madagaskar in Papua Nova Gvineja. Te skupine nato pričnejo s pridobivanjem sponzorjev za samo ekspedicijo, ki mora trajati najmanj tri mesece.

Njihove skupine delujejo v vaških zdravstvenih ambulancah ali lokalnih misijonarskih bolnišnicah, v katerih zdravijo paciente in jih poučujejo o preventivnih ukrepih za zaščito pred različnimi boleznimi. S seboj imajo tudi dovolj zdravil in opreme, da lahko nudijo brezplačno zdravljenje pacientov.

Številne bolezni, s katerimi se pogosto srečujejo na svojih ekspedicijah, je mogoče z ustreznim znanjem in s pravnimi ukrepi zlahka preprečiti. Tako preprečujejo podhranjenost, parazitska obolenja, kožne infekcije in virus HIV oziroma AIDS. Njihovo delovanje je namenjeno predvsem zdravljenju, hkrati pa tudi poučujejo o zaščiti pred boleznimi.

Leta 2007 so priskrbeli zaščitne posteljne mreže pred komarji za celotno vas Majiwa v Keniji in poučili vaščane o uporabi insekticidov ter vzdrževanju teh mrež. Leta 2008 so v Nangomi, v Zambiji, prav tako razdelili zaščitne mreže pred komarji in naredili raziskavo o njihovi uporabi.

7. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

ZAGOTOVITI OKOLJSKO TRAJNOST

Ali ste vedeli?

- :: Na svetu okoli 2,5 milijarde ljudi nima dostopa do ustreznih sanitarij.
- :: Okoli 1,2 milijarde ljudi nima dostopa do ustreznega vodnega vira.
- :: Velik problem predstavlja povečevanje izpustov toplogrednih plinov. Leta 2006 je bila raven ogljikovega dioksida v zraku za 31 odstotkov večja kakor leta 1990.
- :: Znanstveniki se strinjajo, da je potrebno zamenjati vire oskrbe z energijo. S tem se strinjajo tudi ekonomisti, saj je najbolj rastoča gospodarska panoga na svetu trenutno tista, ki se ukvarja z obnovljivimi viri energije.
- :: V Sloveniji pri uveljavljanju načela trajnosti ostaja največja naloga države zmanjševanje pritiskov na okolje.

Specifični cilji:

- Vključiti načela trajnostnega razvoja v uradne politike in programe držav ter zaustaviti izgubo naravnih virov.
- Do leta 2010 bistveno zmanjšati izgubo biološke raznolikosti.
- Do leta 2015 zmanjšati število ljudi brez dostopa do pitne vode in osnovnih sanitarij za polovico.
- Do leta 2020 bistveno izboljšati življenjske razmere najmanj 100 milijonom prebivalcev barakarskih naselij.

Tudi skrb za okolje mora biti del prizadevanj za zmanjševanje revščine. Ideja, da je trajnostni razvoj pogoj za globalno ekonomsko in socialno blagostanje, preveva vse Milenijske razvojne cilje. Žrtve prekomernega izkoriščanja naravnih virov; gozdov, rodovitne zemlje, vodnih virov, zalog rib, so pogosto najbolj ranljive skupine ljudi, ki jim ti naravni viri predstavljajo vir preživetja.

Velik problem predstavlja tudi povečevanje izpustov toplogrednih plinov. Leta 2006 je bila raven ogljikovega dioksida v zraku za 31 odstotkov večja kakor leta 1990. Preprečevanje klimatskih sprememb mora tako ostati prioriteta

mednarodne skupnosti; potreben je mednarodni dogovor o celovitem reševanju tega problema. Združeni narodi poudarjajo, da rešitev leži v „zelenem“ gospodarstvu, ki ne temelji na fosilnih gorivih; če naš način življenja ogroža okolje, ga moramo prilagoditi. Znanstveniki se strinjajo, da je potrebno zamenjati vire oskrbe z energijo. S tem se strinjajo tudi ekonomisti, saj je najbolj rastoča gospodarska panoga na svetu trenutno tista, ki se ukvarja z obnovljivimi viri energije. Z oblikovanjem in izvajanjem ustreznih politik ter zagotovitvijo finančne vzpodbude si lahko obetamo gospodarsko rast, trajnostni razvoj in predvsem ohranitev okolja. Na ta način lahko v boju proti globalnemu segrevanju in klimatskim spremembam brez ogrožanja gospodarskega razvoja sodelujejo tako razvite države kot tudi države v razvoju.

Učinkoviteje bi se moralo zaščititi ogrožene rastlinske in živalske vrste. Do leta 2008 se je zaščitilo zgolj 12 odstotkov območij z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami. Ta statistični podatek je zavajajoč, saj so zaščitena območja velikokrat slabo upravljana in kljub zaščiti pogosto podvržena onesnaževanju.

Prekomerno izkoriščanje zalog rib in klimatske spremembe ogrožajo biološko pestrost podvodnih ekosistemov; posledično so ogroženi tudi ljudje, ki jim ribolov predstavlja glavni vir prihodka.

Okoli 70 odstotkov vodnih virov se uporablja za potrebe kmetijstva (ponekod se ta odstotek povzpne tudi na več kot 80 odstotkov). Več kot 75 odstotkov rečnih tokov se preusmerja za potrebe kmetijstva, industrije in urbanizma. S takim prekomernim obremenjevanjem vodnih virov človek ogroža okoljsko trajnost, zato si moramo prizadevati za njihovo učinkovitejšo rabo.

Ukrepi za izboljšanje

Za izpolnitev sedmega Milenijskega cilja je potrebno oblikovati močna partnerstva in uskladiti prizadevanja za ohranitev ozonskega plašča. Spodbujati je potrebno „zeleno“ gospodarstvo ter okolju prijazne tehnologije. Potrebno je zaščititi ogrožene živalske vrste in ekosisteme. Ključni dejavnik pri zmanjšanju ravni toplogrednih plinov v ozračju je tudi omejitev sečnje dreves. Navsezadnje pa je nujno potrebno zagotoviti še učinkovitejšo izrabo vodnih virov za kmetijstvo zaradi rastočih potreb po hrani ter izboljšati življenjske razmere prebivalcev milijonskih barakarskih naselij.

Stanje v Sloveniji

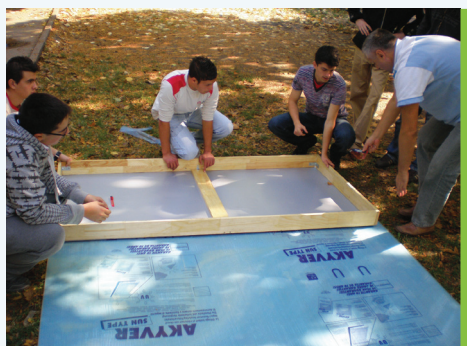
Urad za makroekonomske analize in razvoj v svojem Poročilu o razvoju za leto 2009 opozarja, da pri uveljavljanju načela trajnosti ostaja največja naloga

zmanjševanje pritiskov na okolje. Čeprav je zaradi nižje energetske intenzivnosti gospodarstva prišlo do izboljšanja, pa velik izziv še vedno predstavljata zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in povečevanje rabe obnovljivih virov energije. Slovenija je tako julija 2002 ratificirala Kjotski sporazum, s katerim je prevzela obveznost 8-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v obdobju 2008–2012 glede na izhodiščno leto 1986. Obvez žal ne izpolnjujemo, saj raven izpustov še naprej narašča. Zavest o podnebnih spremembah je v Sloveniji razmeroma nizka. Podnebne spremembe so medijsko sicer izpostavljene, a žal večinoma le ob ekstremnih vremenskih dogodkih. Z ozaveščanjem prebivalstva se po svojih močeh ukvarjajo še nevladne organizacije in naravovarstvene skupine ter posamezniki, vendar se ljudje še vedno slabo zavedajo svojega vpliva na podnebje.

Udeležnost Slovenije pri doseganju sedmega Milenijskega razvojnega cilja

V Sloveniji deluje Svet za trajnostni razvoj, ki je posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije in spada pod Službo Vlade RS za razvoj. Prizadeva si za dialog s civilno družbo o vseh temeljnih razvojnih vprašanjih. Sestava sveta omogoča uresničevanje načela partnerstva med državo, socialnimi in regionalnimi partnerji, organizacijami civilne družbe in interesnimi skupinami. Služba Vlade RS za razvoj na tem področju vodi projekt „Scenariji razvoja Slovenije do leta 2035: Trendi in priložnosti v času podnebnih sprememb“. Namen tega projekta je iskanje odgovora na vprašanje, ali in kako lahko Slovenija (p)ostane družba blagostanja v luči izzivov in priložnosti, ki so posledica podnebnih sprememb. Na podlagi teh odgovorov bodo oblikovani novi temelji za krovne strateške usmeritve in dokumente do leta 2035.

Nevladne organizacije kot so Umanotera, Focus, Društvo planet Zemlja, Slovensko društvo ZN za trajnostni razvoj in druge izvajajo na tem področju še številne druge projekte.

Primer dobre prakse

Focus, društvo za sonaraven razvoj
Ime projekta: Trajnostna energija
za trajnostni razvoj
<http://www.focus.si>

Projekt spodbuja trajnostni razvoj s promocijo trajnostne energije med skupinami, ki predstavljajo močan potencial za spremembe. To so predvsem otroci v šolah in sirotišnicah ter učitelji oziroma upravniki teh šol in sirotišnic. Na izbranih lokacijah v Makedoniji, Bosni in Hercegovini in Ukrajini so v letu 2008 potekale dejavnosti za promocijo trajnostne energije, pri katerih je društvo Focus sodelovalo s posredovanjem slovenskih izkušenj na področju učinkovite rabe energije (URE) in obnovljivih virov energije (OVE). S povezovanjem ukrepov na politični ravni in izobraževanjem želijo prispevati k povečanju energetske varnosti, zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in izkoreninjenju energetske revščine v omenjenih državah ter s tem združiti prizadevanja za boljši odnos do okolja in družbe.

V Makedoniji je partner Proaktiva v osnovni šoli s pretežno romsko populacijo izvedel delavnice za učitelje in učence ter predstavil različne informativne materiale na temo energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije, fosilnih goriv in podnebnih sprememb ter hkrati izvedel praktični prikaz izolacije oken. Med potekom delavnic so otroci lahko spoznali tudi model solarnega letala. Podobne delavnice so izvajali še na bližnji srednji šoli. V Bosni in Hercegovini je partner Centar za energijo i ekologiju Tuzla izvajal aktivnosti na srednjih šolah v obliki delavnic za učitelje in učence. Na eni izmed šol so skupaj z učenci postavili sončne kolektorje. V Ukrajini pa je partner Ecoclub predstavil nizko cenovne ukrepe za varčnejšo rabo energije v javnih zgradbah. Izobraževalne aktivnosti so izvedli za upravnike šol in sirotišnic. V rehabilitacijskem centru za otroke s težavami pri učenju so izolirali okna v sobah, kjer otroci preživljajo večino svojega časa.

Projekt se s podobnimi dejavnostmi nadaljuje tudi v letu 2009, z močnejšim poudarkom na prizadevanjih za uskladitev slovenskih in evropskih politik ter politik v ciljnih državah, na delu z učitelji in promociji primerov dobrih praks.

8. MILENIJSKI RAZVOJNI CILJ

VZPOSTAVITI GLOBALNO PARTNERSTVO ZA RAZVOJ

Ali ste vedeli?

:: Združeni narodi ocenjujejo, da obstoječi trgovinski sistem revne države na letni ravni oškoduje za približno 700 milijard ameriških dolarjev.

:: Leta 1970 se je 22 najbogatejših držav zavezalo, da bo 0,7 odstotka svojih prihodkov namenilo za razvojno pomoč. Štiriintrideset let kasneje je zgolj pet držav izpolnilo svojo obljubo.

:: Potrebna je bolj kvalitetna, učinkovita in transparentna razvojna pomoč.

:: V 49 najrevnejših državah živi 10 odstotkov svetovnega prebivalstva, kljub temu pa te države sodelujejo le pri 0,4 odstotka svetovne trgovinske menjave.

:: V letu 2008 so sredstva Slovenije za razvojno pomoč znašala 0,13 % BND.

Specifični cilji:

- Upoštevati specifične potrebe najmanj razvitih držav, držav brez dostopa do morja in malih otoških držav v razvoju.
- Nadaljnji razvoj odprtega, na pravilih temelječega, preglednega in nediskriminatornega trgovinskega ter finančnega sistema.
- Celovita obravnava zadolženosti držav v razvoju.
- V sodelovanju s farmacevtskimi podjetji omogočiti državam v razvoju dostop do nujnih zdravil.
- V sodelovanju z zasebnim sektorjem omogočiti izkoriščanje prednosti, ki jih nudijo nove tehnologije, predvsem informacijska in komunikacijska.

Milenijski cilji predstavljajo globalno partnerstvo za razvoj. Dogovor jasno sporoča, da je glavna naloga manj razvitih držav, da si prizadevajo uresničiti prvih sedem Milenijskih ciljev. Da pa bodo manj razvite države do leta 2015 dejansko sposobne doseči prvih sedem ciljev, morajo razvite države izpolniti svoje obljube o zagotavljanju razvojne pomoči, trajnem odpisu dolgov in bolj poštenih pogojih trgovanja.

Neto sredstva namenjena uradni razvojni pomoči (ODA) so v letu 2008 narasla za 10,2 odstotka na 119,8 milijarde ameriških dolarjev, kar je največ doslej. Kljub temu pa skupna vsota razvojne pomoči krepko zaostaja za ciljem Združenih narodov, ki znaša 0,7 odstotka bruto nacionalnega dohodka (BND). V letu 2008 so zastavljen cilj presegle zgolj Danska, Luksemburg, Nizozemska, Norveška in Švedska.

Trgovanje med razvitimi državami je glavno gonilo svetovne trgovine. Države v razvoju in najmanj razvite države pa le težko sodelujejo v svetovni trgovinski menjavi. Situacija se sicer za najmanj razvite države izboljšuje, saj se jim predvsem z ukinitvijo carinskih dajatev za izvoz omogoča prednostni dostop do posameznih trgov.

Dostop do informacijske tehnologije v državah v razvoju ponuja nove možnosti razvoja. Do konca leta 2007 so v teh državah zabeležili več kot dve milijardi naročnikov mobilne telefonije, kar pomeni 39 odstotno pokritost. Mobilna telefonija odpira prej neobstoječe komunikacijske kanale med regijami. Tretja generacija mobilne telefonije lahko v državah v razvoju omogoči celo dostop do hitrih internetnih povezav, kar lahko pomaga pri doseganju drugih Milenijskih razvojnih ciljev (predvsem na področju zdravstva, izobraževanja in zmanjševanja revščine).

Ukrepi za izboljšanje

Za izpolnitev osmega Milenijskega cilja morajo države izpolniti svoje zaveze glede višine uradne razvojne pomoči (predvsem ciljev Združenih narodov, ki predvidevajo 0,7 odstotka bruto nacionalnega dohodka za razvojno pomoč). Potrebna je bolj kvalitetna, učinkovita in transparentna razvojna pomoč. Odpraviti je potrebno obstoječe nepravilnosti v sistemu svetovne trgovine in pospešiti odpis dolgov državam v razvoju in najmanj razvitim državam. Ustvariti je potrebno tudi finančne mehanizme, ki podpirajo prenos tehnologij, izsledkov raziskav in razvojnega dela ter spodbujajo razvoj podjetniške infrastrukture in storitev.

Stanje v Sloveniji

Državni zbor Republike Slovenije je 23. junija 2006 sprejel Zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju (ZMRS), ki sistemsko ureja to področje. Na pobudo Vlade RS je Državni zbor RS 11. julija 2008 sprejel Resolucijo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za obdobje do leta 2015. Resolucija pomeni podlago za nadaljnje načrtovanje in izvajanje slovenske razvojne pomoči in opredeljuje prednostna območja ter vsebinske prednostne naloge. Na tej podlagi bo Slovenija v prihodnje usmerjala svoje razvojne projekte in humanitarne pomoči.

Udeleženos Slovenije pri doseganju osmega Milenijskega razvojnega cilja

Slovenija povečuje sredstva pomoči in delež bruto nacionalnega dohodka, ki ga namenja državam v razvoju. Države članice EU, ki so pristopile Uniji po letu 2002, so se namreč zavezale do leta 2010 dvigniti delež bruto nacionalnega dohodka, namenjenega za razvojno pomoč, na 0,17 odstotka. Leta 2015 naj bi ta znašal celo 0,33 odstotka. V letu 2008 so sredstva Slovenije za razvojno pomoč znašala 46.871.239,56 evrov, kar pomeni 0,13 % BND.

Vlada Republike Slovenije sodeluje s slovenskimi nevladnimi organizacijami. V Sloveniji od leta 2005 deluje Platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč oziroma SLOGA, ki združuje več kot 30 nevladnih organizacij. Njen predstavnik je član Strokovnega sveta za mednarodno razvojno sodelovanje pri Ministrstvu za zunanje zadeve RS, ki sodeluje pri pripravi slovenske politike na tem področju.

SI DELČEK ISTEGA SVETA.

Primer dobre prakse

Sloga

Ime projekta: TUDI TI si delček istega sveta

<http://www.sloga-platform.org>

<http://www.tuditi.si>

Nevladne organizacije v Sloveniji so povezane v različna evropska in mednarodna partnerstva ter izvajajo razvojne projekte. S svojimi projekti si prizadevajo osveščati tudi slovensko javnost o nujnosti medsebojne solidarnosti, prav zato pa so si izbrale slogan "TUDI TI si delček istega sveta", ki neposredno nagovarja vsakega izmed nas. Prizadevajo si, da bi vse več državljanov podpiralo mednarodno solidarnost in zaveze Slovenije po sodelovanju z ljudmi iz držav v razvoju, ki živijo v skrajni revščini. Le država in državljani, ki znajo v svoji sredini odpravljati razlike med bogatimi in revnimi ter skrbijo za enakopravnost na vseh ravneh, lahko učinkovito doprinesejo k odpravi revščine v svetu.

Sloga je platforma nevladnih, neprofitnih organizacij, ki delujejo na področju razvojnega sodelovanja, globalnega učenja in humanitarne pomoči. Njen namen je povezovanje in krepitev partnerstva slovenskih nevladnih ter neprofitnih organizacij (NVO), ki so aktivne v državah v razvoju in/ali osveščajo slovensko in evropsko javnost o neenakomerni porazdelitvi svetovnega bogastva ter posledičnem pomenu globalne soodvisnosti in solidarnosti. S svojimi aktivnostmi spremljajo in aktivno sodelujejo pri oblikovanju, izvajanju in evalvaciji slovenske politike mednarodnega razvojnega sodelovanja. Preko mednarodnih povezav spremljajo tudi evropsko politiko s tega področja. Cilj delovanja je zagovarjanje

javnega interesa na področju socialne uravnoteženosti in odgovornosti, spoštovanja človekovih pravic, enakih možnosti, izobraževanja, solidarnosti, trajnostnega razvoja in večjega vključevanja ranljivih družbenih skupin v procese odločanja znotraj razvojnega sodelovanja. Razvojno sodelovanje in kreiranje politik torej ni samo stvar vlad, ampak zadeva širšega konzorcija. V Slogi si prizadevajo za čim bolj intenzivno partnersko sodelovanje z Vlado RS, predvsem z Ministrstvom za zunanje zadeve RS.

AKTIVIRAJ SE

K uresničitvi Milenijskih razvojnih ciljev lahko prispeva vsak.

Začne se s pridobivanjem dodatnih informacij. Nekaj jih je na voljo v tej publikaciji, dodatne vire pa je moč dobiti na spletu: <http://www.milenijski-cilji.si>

Vest o Milenijskih razvojnih ciljih mora doseči čim več ljudi. Ko o razvojnih ciljih vemo dovolj, lahko poskušamo spodbujati razpravo med prijatelji, v družini in drugje. Izkoristimo lahko tudi druge oblike sporočanja – čim več ljudi dosežemo, tem bolje.

K doseganju razvojnih ciljev pa lahko prispevamo tudi z dejanskimi ukrepi. Tako lahko npr. prispevamo sredstva za humanitarne organizacije; pomagamo lahko tudi s prostovoljnim delom pri organizacijah, ki na tem področju delujejo.

Zadostujejo lahko celo čisto pragmatični ukrepi, kot je kupovanje izdelkov pravične trgovine (fair-trade) in podobno.

Več na: <http://www.milenijski-cilji.si/aktivirajse/ukrepaj>

VSTANI IN UKREPAJ

VSTANI in UKREPAJ je svetovni poziv, s katerim se zavzemamo za odpravo revščine in za doseganje Milenijskih razvojnih ciljev.

Dan pred Mednarodnim dnevom boja za odpravo revščine bomo ljudje dejansko in simbolično VSTALI ter UKREPALI z različnimi AKTIVNOSTMI, s katerimi bomo od svojih vlad zahtevali izpolnitev obljub o odpravi skrajne revščine.

Sodelujete lahko na različne načine; na primer s pisanjem pisem, pesmi, zgodb, risanjem, šolsko uro posvečeno temi revščine, izdelovanjem plakatov, stripov, fotografij, kratkim kulturnim programom, zbiranjem donacij za humanitarne organizacije ali katerokoli dejavnostjo po lastni izbiri; edini pogoj je, da se dotika področja revščine.

Več na: <http://www.milenijski-cilji.si/vstani>

DELAVNICA »PODAJ ROKO REVNEMU«

Skozi delavnico se učencem predstavi Organizacijo združenih narodov in pomembnejša področja njenega delovanja, s posebnim poudarkom na Milenijskih razvojnih ciljih, ter delovanje Društva za Združene narode za Slovenijo.

Poudarek je na boju proti revščini. Za lažjo predstavo se otrokom najprej razloži nekaj osnovnih pojmov kot sta revščina in skrajna revščina. Razloži se jim tudi koliko ljudi živi v revščini, na katerih konci sveta je revnih največ, zakaj prihaja do nje, kako se lahko proti njej borimo kot posamezniki in kot družbena skupina ter zakaj je pomembno, da jo odpravljamo. Ob koncu podamo zavezo, katere dejavnosti bomo izvedli za boj proti revščini.

Več na: <http://www.unaslovenia.org/drustvo/dejavnosti/delavnice>

PRIPOROČENO BRANJE

Dostopno tudi na: <http://www.milenijski-cilji.si/gradiva>

Združeni narodi

Milenijska deklaracija Združenih narodov (v angleščini)

<http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.pdf>

Poročila

:: **Milenijski razvojni cilji 2009** (v angleščini)

<http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/MDG%20Report%202009%20ENG.pdf>

:: **Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO)**

Prehranska varnost 2008 (v angleščini)

<ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/011/i0291e/i0291e00.pdf>

:: **Sklad Združenih narodov za otroke (UNICEF)**

Stanje otrok po svetu 2008 (v angleščini)

<http://www.unicef.org/sowc08>

:: **Sklad Združenih narodov za otroke (UNICEF)**

Stanje otrok po svetu 2009 (v angleščini)

<http://www.unicef.org/sowc09>

Članki

:: Ban Ki-moon in Al Gore. 2009. Zelena rast

<http://www.unaslovenia.org/node/187>

:: Ban Ki-moon, Susilo Bambang Yudhoyono, Donald Tusk in Anders Fogh Rasmussen
2009. Kriza kot priložnost

<http://www.unaslovenia.org/node/65>

Spletne strani

:: **Informacijska služba Združenih narodov na Dunaju**

<http://www.unis.unvienna.org>

:: **Kazalci uresničevanja Milenijskih razvojnih ciljev** (v angleščini)

<http://mdgs.un.org/unsd/mdg/Default.aspx>

:: **Mednarodna organizacija dela (ILO)**

Oddelek za partnerstva in razvojno sodelovanje (v angleščini)

<http://www.ilo.org/public/english/bureau/pardev>

:: **Milenijska kampanja Združenih narodov 'End Poverty 2015'** (v angleščini)

<http://www.endpoverty2015.org>

:: **Milenijski razvojni cilji** (v angleščini)

<http://www.un.org/millenniumgoals>

:: Program Združenih narodov za razvoj (UNDP)

Peti Milenijski razvojni cilj

http://mdgr.undp.sk/DOCUMENTS/MDG_Slovenia_SLO_6.pdf

:: Sklad Združenih narodov za otroke (UNICEF)

Enakost med spoloma (v angleščini)

http://www.unicef.org/gender/index_bigpicture.html

:: Svetovni program za prehrano (WFP)

Podatki o lakoti po svetu (v angleščini)

<http://www.wfp.org/hunger/stats>

:: Svetovna zdravstvena organizacija (WHO)

Podatki o umrljivosti mater (v angleščini)

http://www.who.int/making_pregnancy_safer/topics/maternal_mortality/en/index.html

Slovenija

Poročila

:: Inštitut za varovanje zdravja Repulike Slovenije

Okužba s HIV v Sloveniji 2007

http://www.ivz.si/javne_datoteke/datoteke/640-HIV_Leto_2007.pdf

:: Statistični urad Republike Slovenije

Kazalniki dohodka in revščine, Slovenija, 2007

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=2032

:: Urad za makroekonomske analize in razvoj

Poročilo o razvoju 2009

http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2009/por2009.pdf#2

:: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije

Letno poročilo 2008

http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/Varuh_LP-2008.pdf

Spletne strani

:: Društvo za Združene narode za Slovenijo

Milenijski razvojni cilji

<http://www.milenijski-cilji.si>

:: PlanB za Slovenijo

Pobuda za trajnostni razvoj

<http://www.planbzasslovenijo.si>

:: Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije

Slovenija spada med države z nizko incidenco tuberkuloze

<http://www.mz.gov.si/nc/si/splosno/cns/novica/article/12106/5608>

:: Svet za trajnostni razvoj

Trajnostni razvoj Slovenije

<http://trajnostni.blogspot.com/2008/05/scenariji-razvoja-slovenije-do-leta.html>